

OPS M6-1

Laskuvarjotoimikunta
Timo Kokkonen

YLEISTÄ

- Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi) on antanut 19.5. ilmailumääräyksen OPS M6-1, Laskuvarjohyppytoiminta. **Määräys tuli voimaan 22.5.2017** ja kumoaa aiemman saman nimisen määräyksen vuodelta 2010.
- Määräykseen tehtävät muutokset johtuvat pääasiassa siitä, että EU:n lentotoiminta-asetuksen 965/2012 erityislentotoimintaa koskevien säännösten soveltamisen siirtymäaika päättyi huhtikuussa 2017.

YLEISTÄ

- OPS M6-1
- Perustelumuistio
- Kommenttikooste

YLEISTÄ (perustelumuistiosta)

- Kohta 3.2 (vanhassa määräyksessä 3.1.2):
Vaatimuksesta, jonka mukaan hyppääjän on uloshyppyhetkellä nähtävä laskeutumisalue tai uloshyppypaikka, voidaan uuden määräyksen mukaan poiketa paitsi valvotussa ilmatilassa myös radiovyöhykkeellä (RMZ) edellyttäen, että pilvikorkeus on vähintään 3000 jalkaa ja ilma-aluksen paikannustarkkuus on riittävä.
- Pilvikorkeusvaatimuksen tarkoituksena on varmistaa, että laskuvarjohyppääjälle ja muulle ilmaliikenteelle (erityisesti lennot laskukierroksessa) jää riittävästi aikaa sovittaa itsensä mahdolliseen muuhun lentopaikan lähiliikenteeseen.

YLEISTÄ (perustelumuihistiosta)

- Poikkeusta sovellettaessa laskuvarjohyppääjien on oltava itsenäisiä hyppääjiä, mikä sulkee pois mm. tandemoppilaat. (HUOM! ks. Kalvo 11)
- Radiovyöhykkeellä tarkoitetaan komission asetuksen 923/2012 (EU:n yhteiset lentosäännöt, SERA) mukaan rajoiltaan määrättyä ilmatilaa, jossa ilma-aluksessa on oltava radiolaite ja jossa sen käyttö on pakollista. Suomessa radiovyöhykkeeksi nimetyt ilmatilan osat luetellaan ilmailumääräyksessä OPS M1-17

JOS MAATA EI NÄY

- **VANHA: 3.1.2** Hyppääjän on uloshyppyhetkellä nähtävä laskeutumisalue tai uloshyppypaikka. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, jos laskuvarjohyppy suoritetaan kokonaan valvotussa ilmatilassa ja käytettävässä ilma-aluksessa on ilmailukäyttöön tarkoitettu satelliittinavigointilaite tai muu vastaavalla tarkkuudella toimiva navigointilaite ja kaikki laskuvarjohyppääjät ovat vähintään itsenäisiä hyppääjiä (kohta 4.1). Ilmatilaluokissa G ja G+ laskuvarjolla ei saa hypätä pilven läpi.

JOS MAATA EI NÄY

- **NYKYINEN: 3.2** Hyppääjän on uloshyppyhetkellä nähtävä laskeutumisalue tai uloshyppypaikka. Tästä vaatimuksesta voidaan poiketa, jos laskuvarjohyppy suoritetaan kokonaan valvotussa ilmatilassa ja/tai radiovyöhykkeellä (RMZ), pilvikorkeus on vähintään 3000 jalkaa ja ilma-aluksessa on varustus, jolla se voi paikantaa sijaintinsa riittävällä tarkkuudella.
- Poikkeusta sovellettaessa kaikkien laskuvarjohyppääjien on oltava vähintään itsenäisiä hyppääjiä (kohta 4.1).
- Muussa G-luokan ilmatilassa kuin radiovyöhykkeellä laskuvarjolla ei saa hypätä pilven läpi.

PILVIKORKEUS ja UUSI KOHTA

- **Pilvikorkeus** (*Ceiling*) on määritelty **lentosäännöissä** (SERA) 6 000 metrin (20 000 jalan) korkeuden alapuolella olevan alimman, enemmän kuin puoli taivasta peittävän pilvikerroksen alarajan pystysuora etäisyys maasta tai vedestä.
- **3.3.** Laskuvarjohyppyä ei saa suorittaa, jos ilmailuviestiliikenteen perusteella on ilmeistä, että hypyn suorittaminen voisi vaarantaa lentoturvallisuuden.

JOS MAATA EI NÄY - PERUSTELUT

- Vaatimuksesta, jonka mukaan hyppääjän on uloshyppyhetkellä nähtävä laskeutumisalue tai uloshyppypaikka, voidaan uuden määräysehdotuksen mukaan poiketa paitsi valvotussa ilmatilassa myös radiovyöhykkeellä (RMZ) edellyttäen, että pilvikorkeus on vähintään 3000 jalkaa ja ilma-alueen paikannustarkkuus on riittävä
- Pilvikorkeusvaatimuksen tarkoituksena on varmistaa, että laskuvarjohyppääjälle ja muulle ilmaliikenteelle (erityisesti lennot laskukierroksessa) jää riittävästi aikaa sovittaa itsensä mahdolliseen muuhun lentopaikan lähiliikenteeseen

JOS MAATA EI NÄY - PERUSTELUT

- ~~Poikkeusta sovellettaessa laskuvarjohyppääjien on oltava itsenäisiä hyppääjiä, mikä sulkee pois mm. tandemoppilaat~~
 - V-M Petramo (Trafi) 18.11.2017 KePoPa:ssa linjasi, että perustelu ei ole järkevä ja että tandemin voi hypätä, kuten itsenäinenkin hyppääjä
- Nykyiset lentotoimintamääräykset mahdollistavat myös pilvessä lentämisen ilman lentosuunnitelmaa valvomattomassa ilmatilassa, joten riskitaso ei ole laskuvarjohyppääjien osalta tätä suurempi
- Kohta 3.3: Uusi kohta, jonka tarkoituksena on korostaa radioliikenteen huolellisen kuuntelun ja siihen perustuvan tilannekuvan muodostamisen tärkeyttä.

POISTUVAT

■ 3.2 Ilma-alukselle ja laitteelle asetetut vaatimukset

- 3.2.1 Jos ilma-alusta käytetään laskuvarjohyppylentoihin ilman matkustamon ovea tai kuomua tai ovi tai kuomu avattuna, tähän on oltava ilma-aluksen valmistajan tai toimivaltaisen ilmailuviranomaisen hyväksyntä. Lentokäsikirjasta, lento-ohjekirjasta tai sen liitteestä on käytävä ilmi hyväksyntä sekä laskuvarjohyppytoimintaan tarvittavat ohjeet.
- 3.2.2 Jos ilma-aluksessa on kiinteä laskuvarjohyppyvarustus, sen on oltava tyyppitodistuksen haltijan tai toimivaltaisen ilmailuviranomaisen hyväksymä.
 - *Kohta 3.5: Siirretty vanhan määräyksen alakohdista 3.2.1 ja 3.2.2, mutta kohta koskee enää vain kansallisen sääntelyn piiriin kuuluvia ilma-aluksia. Nämä ilma-alukset luetellaan EASA-perusasetuksen2 liitteessä II.*

POISTUVAT

■ PAITSI kohdat

- 3.2.3 Laitetta voidaan käyttää laskuvarjohyppylentoihin, jos se on lento-ohjekirjan mukaan mahdollista ja sivullisten turvallisuus ei vaarannu. → **kohdaksi 3.6**
- 3.2.4 Laskuvarjohyppylennoilla ilma-aluksessa tai laitteessa on oltava puukko tai vastaava teräase ohjaajan ja hyppääjien saatavilla. → **SANAMUODOLLE:**
- **3.7 Laskuvarjohyppylennoilla ilma-aluksessa tai laitteessa on oltava ohjaajan ja hyppääjien saatavilla väline kiinni jääneen hyppääjän irrottamiseen**
 - Hyppääjän irrottamiseen soveltuva väline on esimerkiksi puukko (perustelumuihistiosta)

POISTUVAT

- 3.1.4 Ilmailulain 81 §:n 1 momentin tarkoittamilla lentopaikoilla on laskuvarjohyppyihin saatava lentopaikan päällikön tai hänen edustajansa lupa.
 - *Vaatimus lentopaikan päällikön luvasta laskuvarjohyppyihin ei ole enää nykykäytännön mukaista.*
 - *Lentoasemilla luvan voi antaa lennonjohto tornin ollessa auki.*
 - *Laskuvarjohyppytoiminnan pelisäännöt on syytä kirjata lentopaikan paikallisiin toimintaohjeisiin, samoin kuin ohjeet muistakin lentopaikalla harjoitettavista lentotoiminnan muodoista ja niiden yhteensovittamisesta.*
 - *Tämä koskee niin lentoasemia kuin valvomattomia lentopaikkoja.*

➔ **Toiminnallisten ohjeiden vastaava kohta muutetaan**

POISTUVAT

- **3.3 Ilma-aluksen ja laitteen päällikölle asetetut vaatimukset**
- **3.3.1 Ilma-aluksen päälliköllä on laskuvarjohyppylennolla oltava vähintään 100 tunninkokonaislentokokemus ja vähintään 75 tunnin lentokokemus kyseisen ryhmän ilma-aluksella. Laitteen päälliköllä on oltava matkustajankuljetusoikeus.**
 - *EU:n lentotoiminta-asetus ei sisällä yksityiskohtaisia kokemusvaatimuksia*
 - *Kansalliseen toimivaltaan edelleen kuuluvien ilmailulaitteiden osalta matkustajankuljetusoikeuden vaatimukset sisältyvät määräykseen OPS M2-9, ja laskuvarjohyppääjät rinnastetaan tässä tarkoituksessa matkustajiin*

POISTUVAT

- **3.3.2 Ilma-aluksen tai laitteen päällikön on oltava etukäteen perehtynyt laskuvarjohyppyihin sekä kyseisen ilma-aluksen tai laitteen ominaisuuksiin laskuvarjohyppylennoilla.**
 - *Lentotoiminta-asetuksessa ja myös EASA-perusasetuksessa3 (liitteen IV kohta 1.c) korostetaan kuitenkin yleisesti ilma-aluksen päällikön vastuuta ilma-aluksen käytöstä ja siinä olevien henkilöiden turvallisuudesta.*
 - *Laskuvarjohyppylentäjien perehdyttämistä toimintaan painotetaan mm. Trafín tiedotteessa lentoturvallisuudesta laskuvarjohyppytoiminnassa (14.4.2015)*

POISTUVAT

■ 3.4 Ilma-aluksen kuormaus

- 3.4.1 Ilma-aluksessa on oltava istuinvyö jokaiselle henkilölle, ja vyön on oltava kiinnitettynä rullauksen, lentoonlähdön ja laskun aikana sekä silloin, kun se turvallisuuden vuoksi on tarpeen. Tästä vaatimuksesta poiketen ilma-aluksen päällikön ja laskuvarjohyppääjien suostumuksella ja omalla vastuulla saa kuitenkin kuljettaa enintään kymmentä laskuvarjohyppääjää ilman istuinvyötä.
- 3.4.2 Henkilöllä, jota varten ei ole istuinvyöllä varustettua istuinta, on oltava laskuvarjo ja laskuvarjohyppykoulutus.
 - *Alakohdat 3.4.1 ja 3.4.2 on poistettu toimivallan siirtymisen vuoksi.*

NCO:

- Lennon kriittisten vaiheiden aikana ja aina, kun ilma-aluksen päällikkö katsoo sen olevan tarpeen turvallisuuden varmistamiseksi, tehtäväasiantuntijan on oltava määrätyllä paikallaan istuinvyö kiinnitettynä, ellei tarkistuslistassa muuta määrätä
- *Istuimista ja turvavöiden käytöstä laskuvarjohyppylennoilla säädetään lentotoiminta-asetuksen kohdissa NCO.SPEC.PAR.105–110 =>*
- *NCO.SPEC.PAR.110 Istuimet*
 - Lattiaa voidaan käyttää istuimena edellyttäen, että tehtäväasiantuntijalla on mahdollisuus pitää jostain kiinni tai kiinnittää itsensä.

POISTUVAT

- 3.4.3 Laskuvarjohyppylennolla on ilma-aluksen kuormaa laskettaessa käytettävä henkilöiden todellista massaa. Jos ilma-aluksessa on enemmän kuin kymmenen paikkaa, voidaan kuormaa laskettaessa käyttää vaihtoehtoisesti erikseen punnitsemalla todennettua keskimääräistä laskuvarjohyppääjien massaa.
 - *Ilma-aluksen massan ja massakeskiön määrittämisestä säädetään lentotoiminta-asetuksen kohdissa NCO.POL.100–105.*
 - ***Laskuvarjohyppääjien todellisten painojen ja koneen todellisen painopisteen käyttöä korostetaan Trafín ohjeissa ja tiedotteissa.***
- 3.4.4 Edellä olevien kohtien 3.4.1 ja 3.4.2 määräyksiä ei sovelleta kuumailma- ja kaasupalloihin.
 - *lentotoiminta-asetuksessa on omat säännöksensä kuumailma- ja kaasupalloille.*

HUOM!

- Laskuvarjohyppylentotoimintaa koskeva EU-säätely on paikoin yleistasoisempaa ja vähemmän yksityiskohtaista kuin poistettavat kansallisen määräyksen kohdat.
- **Yksityiskohtaisten vaatimusten poisto korostaa toimijoiden vastuuta toiminnan turvallisuudesta ja järkevästä toteutuksesta.**
- Osa poistettavista määräyskohdista voidaan jatkossa ottaa huomioon viranomaisen ohjeistuksessa ja näin on osaksi jo tehtykin (esim. harrastejärjestöjen kanssa yhteistyössä laaditut hyppylento-ohjeet sekä Trafín turvallisuustiedotteet laskuvarjohyppytoiminnasta vuosilta 2015 ja 2017).

PELASTUSVARJOT

- **VANHA poistettu:** Pelastuslaskuvarjojen huoltajien on täytettävä EASA-asetuksen liitteessä II tarkoitettuihin ilma-alueisiin asennettujen pelastusvarjojen osalta ilmailumääräyksen AIR M1-5 vaatimukset. Huom! Pelastuslaskuvarjojen huoltajien on täytettävä EASA-asetuksen (216/2008) soveltamisalaan kuuluviin ilma-alueisiin asennettujen pelastuslaskuvarjojen osalta. EASAn huoltotoiminta-asetuksen (2042/2003) vaatimukset.
- Pelastusvarjojen huoltajien kelpoisuudesta määrätään nykyisin kansallisesti ilmailumääräyksessä PEL M3-4 ja pelastusvarjojen huoltovaatimuksista ilmailumääräyksessä AIR M1-5

HYPPYPÄIVÄKIRJA – Riittääkö ”piippa”?

- Laskuvarjohyppääjän on pidettävä kokemuksensa todentamiseksi henkilökohtaista hyppypäiväkirjaa, josta ilmenevät ainakin laskuvarjohypyn päivämäärä ja juokseva numero, **hyppypaikka, hyppykoneen tunnus tai tyyppi**, hyppykorkeus, vapaapudotusaika, **päävarjon tyyppi**, mahdolliset rajoitukset sekä **laskuvarjohyppykouluttajalla mahdolliset oppilaspudotukset**.
- Laskuvarjohyppyoppilaan päiväkirjaan on merkittävä lisäksi avaustapa, koulutushypyn arviointi ja laskuvarjohyppykouluttajan allekirjoitus sekä kokeiden ja näytteiden suorituspäivämäärät.
 - Nämä vaatimukset eivät koske tandemhyppyoppilasta.

